

Fosforindeks – et verktøy til hjelp for vurdering av risiko for fosfortap

Innlegg stormøte PURA , Ås 20.11.2012

Per Ove Lindemark

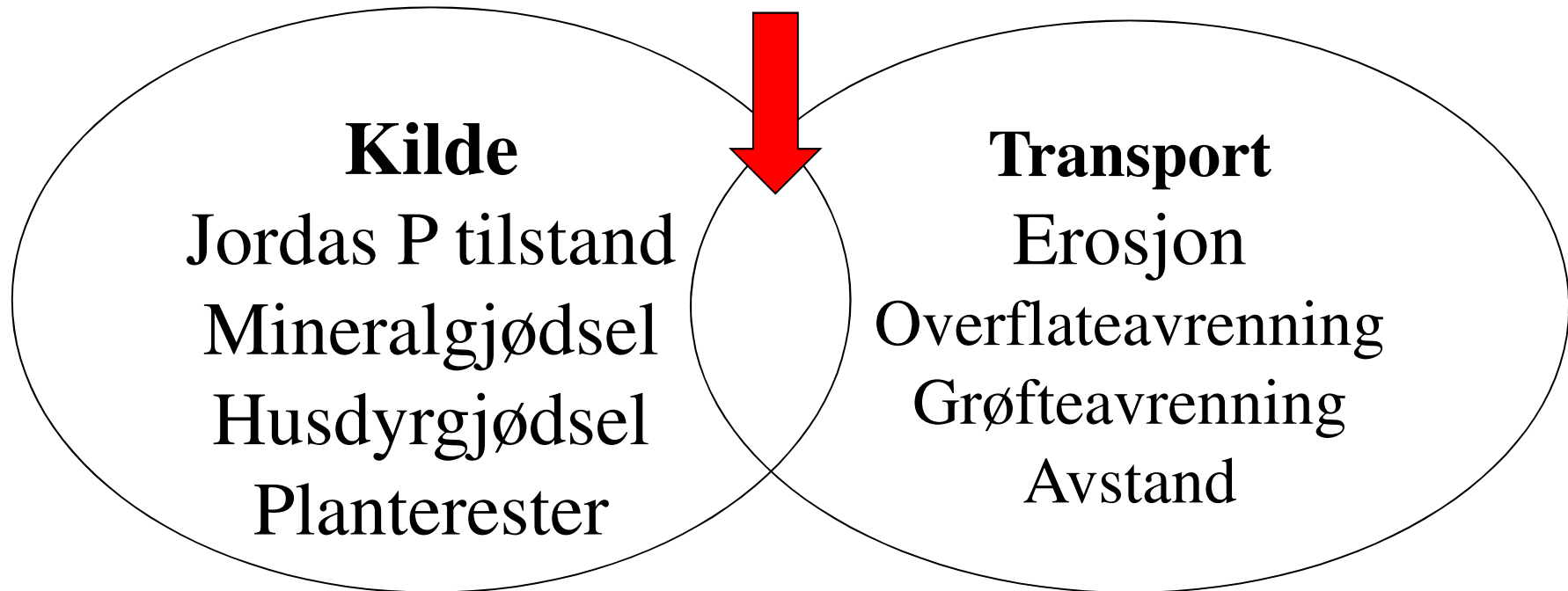
Seniorrådgiver

Norsk SørØst
Landbruksrådgiving

Fosfor-indeks

Kritiske arealer

Erosjons risiko

- **Ulike faktorer for jordbehandlinger**

(Lundekvam)

– Høstpløying	1,00
– Høstkorn (pløyd)	0,93
– Høstharving	0,50
– Vårpløying	0,14
– Fangvekst	0,11
– Permanent gras	0,05

Grøfteavrenning

- Ulike faktorer for grøfteavrenning på leirjord (Lundekvam)

	Grøft	Overflate
– Høstpløying	1,00	1,00
– Høstharving	0,75	0,50
– Vårpløying	0,39	0,14
– Fangvekst	0,25	0,11
– Permanent gras	0,24	0,05

Fosforindeks i Skifteplan

- Fosfor-indeksen rangerer skifter eller deler av et skifte ut fra risiko for fosfortap
 - Basert på lett tilgjengelige input data
 - Enkel å bruke
 - P-indeks ikke modell for å simulere tap av P
 - Rangere skifter etter potensiell fare for avrenning
 - P-indeks på vei inn i gjødslingsplanleggingen
 - Et nyttig redskap for mer miljøvennlig drift
 - Et viktig planleggingsverktøy i arbeidet med vannrammedirektivet

- Driftsenhet
- Kart
- Arealoversikt
- Planlagte tiltak
- Utførte tiltak
- Rapporter
- Vedlikehold

Norsk Landbruksrådgiving Sørøst

SKIFTEPLAN®

NYHET!

Som rådgiver kan du nå levere gjødselplan digitalt til alle dine kunder. Kundene kan hente denne inn på sin mobil eller nettbrett (gratis) og oppdatere utført arbeid (krever lisens). Data for kunden lastes opp på nett. Rådgiveren kan når som helst oppdatere sin Skifteplan og bruke dette som grunnlag for rådgiving og neste års plan.

Enkelt å ta i bruk: Skriv ut rapporten "Skifteplan mobil" og følg bruksanvisningen. Den finner du under [Rapporter -> Rapporter -> Skifteplan mobil](#)

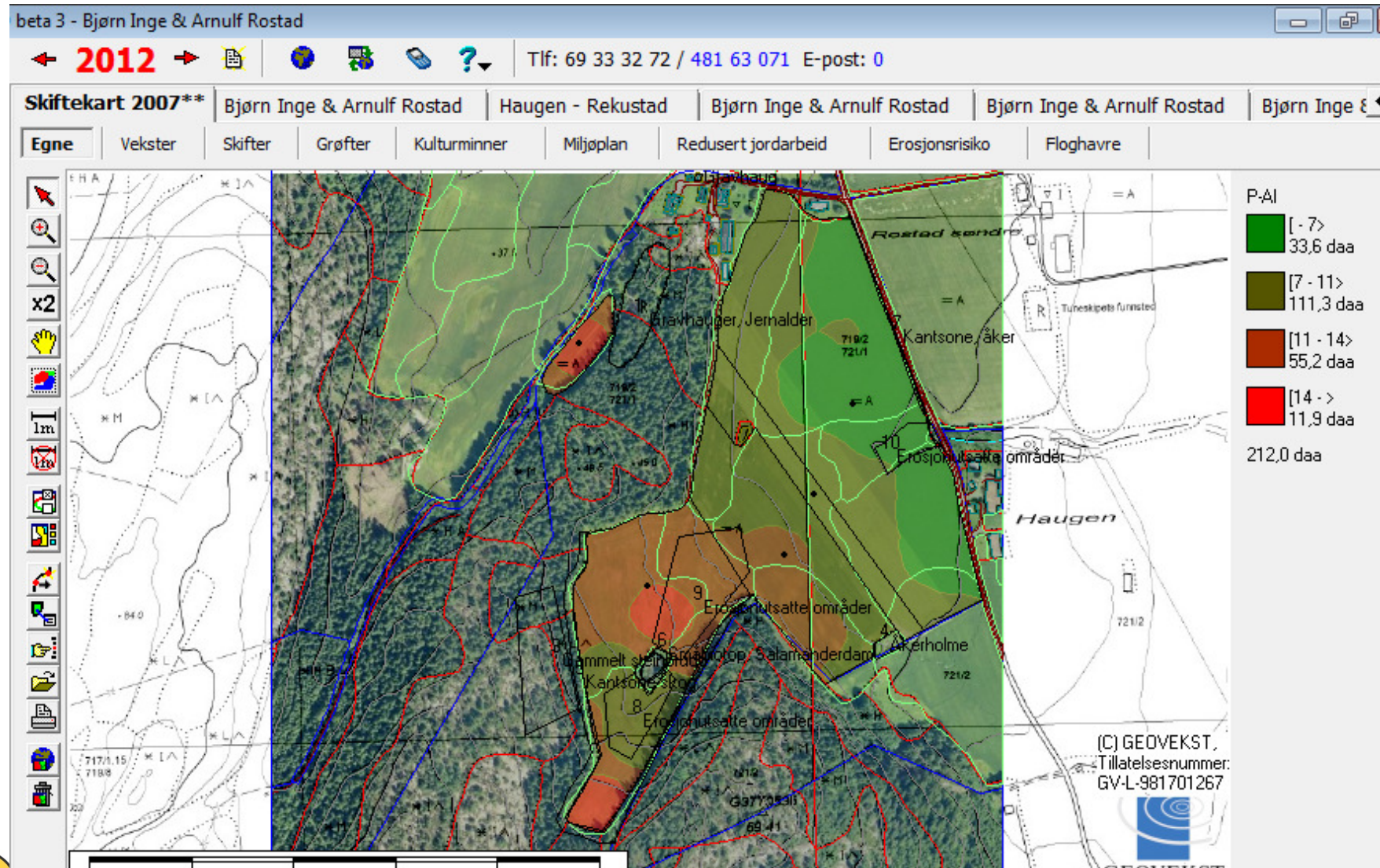

Versjon: 2.70 beta 3
 Lisenshaver: Norsk Landbruksrådgiving Sørøst
 Copyright © 1988 - 2012 Agromatic AS

Skifteplan er utviklet med faglig hjelp fra Norsk Landbruksrådgiving (tidl. forsøksringene). Digitale kart kommer fra Geovekst og Norsk institutt for skog og landskap leverer jordsmonnsskart. Skifteplan® er registrert varemerke for Agromatic AS.

Agrodata Øst tlf. 33 07 19 80 e-post: ost@agro.no
 Agrodata Vest tlf. 70 05 06 60 e-post: vest@agro.no

P_{AL} status

Fosfor indeks verdier

- **Viktig å finne årsaken til høy P-indeks**
 - Høye P_{AL} tall i jord
 - P overskudd ved gjødsling
 - Erosjon
- **Tiltakene settes inn på skifter eller deler av skifter med høyest fosforindeks**

P-indeks består av to typer indekser

Stedsindeks

På basis av:

- 1) Erosjonsrisiko ved høstpløying
- 2) Flomrisiko
- 3) Avstand til vann
- 4) Jordtype
- 5) Grøfting
- 6) P_{AL} i jorda

Lav <50

Middels 50 -150

Høy 150 – 400

Meget høy >400

P-indeks

Stedsindeksen modifiseres ved å ta med:

- 1) Driftspraksis (gjødsling og jordarbeiding)
- 2) Landskapstiltak (vegetasjonssoner og grasdekte vannveier)

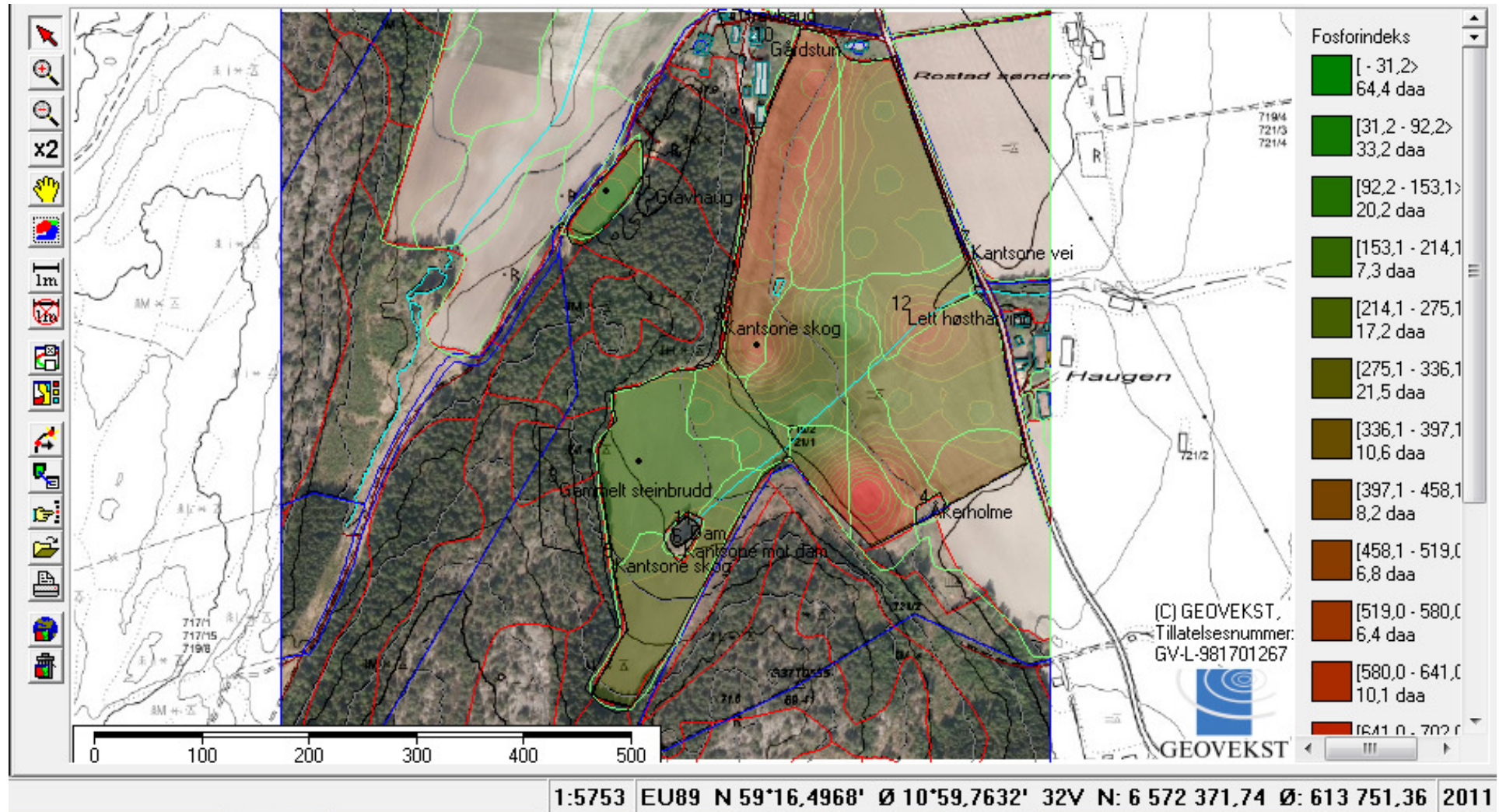
Lav <40

Middels 40 – 80

Høy 80-150

Meget høy >150

Fosforindeks i Skifteplan

Fosforindeks på gården

Totalt for gården	211,7 daa
Fosforindeks (vektet snitt for gården)	203,2
Fordelt på skifter	
1 Nedf. huset/Flaten	84,1 daa
Avstand til åpent vann (faktor):	0,5
Landskapstiltakfaktor:	1,0
Vekstgruppe 1:	Korn
Avlingsmengde vekst nr 1:	600,0
Fangvekst:	Nei
Mineralgjødselfaktor:	616,0
Husdyrgjødselfaktor:	0,0
Vannførende drog:	Ja
Arealandel flom < 10 år:	0,0
Arealandel flom 10 - 100 år:	0,0
Arealandel H3-H8 klimasone:	0,0
Total lengde av grøfter:	0,0
Helningsslengde (standard 100 m):	100
αFaktor	0,60

Fosforindeks på et enkelt skifte

4 Iledalen	30,4 daa
Avstand til åpent vann (faktor):	0,6
Landskapstiltakfaktor:	1,0
Vekstgruppe 1:	Korn
Avlingsmengde vekst nr 1:	500,0
Fangvekst:	Nei
Mineralgjødsselfaktor:	445,2
Husdyrgjødsselfaktor:	0,0
Vannførende drog:	Ja
Arealandel flom < 10 år:	0,0
Arealandel flom 10 - 100 år:	0,0
Arealandel H3-H8 klimasone:	0,0
Total lengde av grøfter:	0,0
Helningsslengde (standard 100 m):	100
cFaktor:	0,50
Fosfor balanse:	-0,1
pIndeks (vektet snitt):	165,1

suOppsummering

- **Fosforindeks er et viktig hjelpemiddel for å nå miljøkravene**
- **Fosforindeks – en viktig del av miljøplanen**
- **Krever koordinatfestede jordprøver**
- **Integrert del av Skifteplan**
 - Et nyttig verktøy for rådgivningstjenesten
 - Et enkelt dokumentasjonsverktøy for bonden
- **Gjør det enklere å sette inn målrettede tiltak på gårdsnivå!**